

20 באפריל 2013

לכבוד
מרכז המחקר והמידע
הכנסת
שלום רב,

הנדון: התייחסות לעבודתכם – מודל חסכון כספי מותאם בחסכון הפנסיוני

אבקש להתייחס לעבודה שנכתבה ע"י ענת לוי והגיעה לידינו בנושא זה.

ראשית, העבודה מתייחסת למודל שהוצע ע"י משרד האוצר, והשוואה בינו למצב הקיים לפני הפעלת המודל. היא איננה מתייחסת להצעות חלופיות להפעלת המודל הצייליאני, שהוצעו ע"י גורמים מקצועיים וציבוריים מחוץ למשרד האוצר, דוגמת הצעת "פורום החוסכים לפנסיה בישראל". בנושא זה נצרף את מכתבינו הקודמים, לשר האוצר הקודם, ד"ר יובל שטייניץ, מתאריך 11 בדצמבר 2011, ולראש המועצה הלאומית לכלכלה, פרופ' יוג'ין קנדל, מתאריך 1 באפריל 2012. נשמח להתייחסותכם להצעות אלה.

באופן כללי, עמדת פורום החוסכים לפנסיה בנושא המודל הצייליאני:

- יש להחיל את המודל הן על כספי פיצויים והן על כספי תגמולים (למעט אולי פיצויים ממעביד נוכחי), זאת מבלי לשנות את כללי הזכאות לפטור ממס במשיכת פיצויים.
- על המדינה להפיק אג"ח מיועדות בכמות גדולה יותר לטובת מסלולי החסכון לחוסכים המבוגרים (מגיל 60 ומעלה), בכל אפיקי החסכון: קרנות פנסיה חדשות, קופות גמל וביטוחי מנהלים. כך תובטח תשואה לחוסכים המבוגרים מבלי לחשוף אותם לטלטלות השוק.
- הקמת קרן השקעות לניהול הכספים שיגויסו מאג"ח מיועדות, על-פי שיקולים לטווח ארוך, או שילובם בקרן תמלוגי הגז שמוקמת בימים אלו. עם זאת, את כספי האג"ח ניתן יהיה להשקיע הן בישראל והן בחו"ל.

אציין כי הצעתנו להנפקה גדולה יותר של אג"ח מיועדות לטובת החוסכים המבוגרים זכתה להתייחסות בנייר העמדה בנושא החסכון הפנסיוני שהוכן לכנס קיסריה 2012 (שהתקיים ביוני 2012 בים המלח), הצעה ברוח דומה כלולה גם בהצעת החוק של "קרן פנסיה ציבורית" שהוגשה לאחרונה ע"י ח"כ מיכל בירן.

בנוסף, אבקש להעיר מספר הערות נוספות לתוכן העבודה:

- תרשים 1 ולוח 1 מפרטים את הרכב נכסי החסכון הפנסיוני. אחוזי ההשקעה במניות נראה נמוך, אולם יש לציין כי גם רוב הכספים המושקעים בחו"ל, מושקעים במניות בחו"ל (יש לברר לגבי אופן רישום חברות ישראליות הנסחרות בחו"ל). כתוצאה מכך, תיקים רבים של ביטוחי מנהלים וקופות גמל כיום כוללים בסה"כ מעל 30% מניות.

- נושא הסטת הרכב התיקים והשפעתו על שוק המניות : ברגע שתיקי ההשקעות יופרדו למסלולים לפי קבוצות גיל, מסלולי החוסכים המבוגרים יעברו להשקעות סולידיות יחסית ובראשן אג"ח, ואולם מסלולי החוסכים הצעירים עשויים לעבור להרכב של 50% מניות ואף יותר. יש לזכור כי רוב החוסכים בביטוחי המנהלים (למעט פוליסות מבטיחות תשואה) ובקרנות הפנסיה החדשות הינם צעירים עד גילאי הביניים, בעוד המבוגרים נמצאים בעיקר בקרנות הפנסיה הותיקות (שאינן כלולות במודל) ובקופות הגמל. לפיכך לא צפויה השפעה מכרעת על היקף ההשקעות בשוק המניות בישראל. כמו כן יש לזכור כי רוב הכספים הנוספים שנכנסו בשנתיים האחרונות הושקעו בחו"ל, לפיכך אנו מצפים כי רוב השינויים יהיו בכמות המניות בחו"ל.
- עקומת התשואה לאג"ח ממשלתיות : זו תלויה כמובן בשאלה אם יונפקו אג"ח מיועדות לחוסכים המבוגרים, או שהם ייאלצו להסתפק באג"ח סחירות, שייתנו במצב כזה ריבית ריאלית אפסית ואולי אף שלילית.

נשמח להתייחסותכם.

בכבוד רב,

רועי מימרן

יו"ר פורום החוסכים לפנסיה בישראל

העתק : ח"כ זהבה גלאון